

Let izhaja od oktobra 1947
kot tednik — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih, sredah in sobotah

GLAS

KRANJ, SOBOTA, DNE 23. NOVEMBRA 1963

LETO XVI. — ST. 136 — CENA 20 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Tržič — Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Gregor Kocijan

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Trgovina v oktobru

Primanjkuje kurjave in gradbenega materiala

Nakup ozimnice vpliva na večjo prodajo — Cena živil porasla za 16 odstotkov

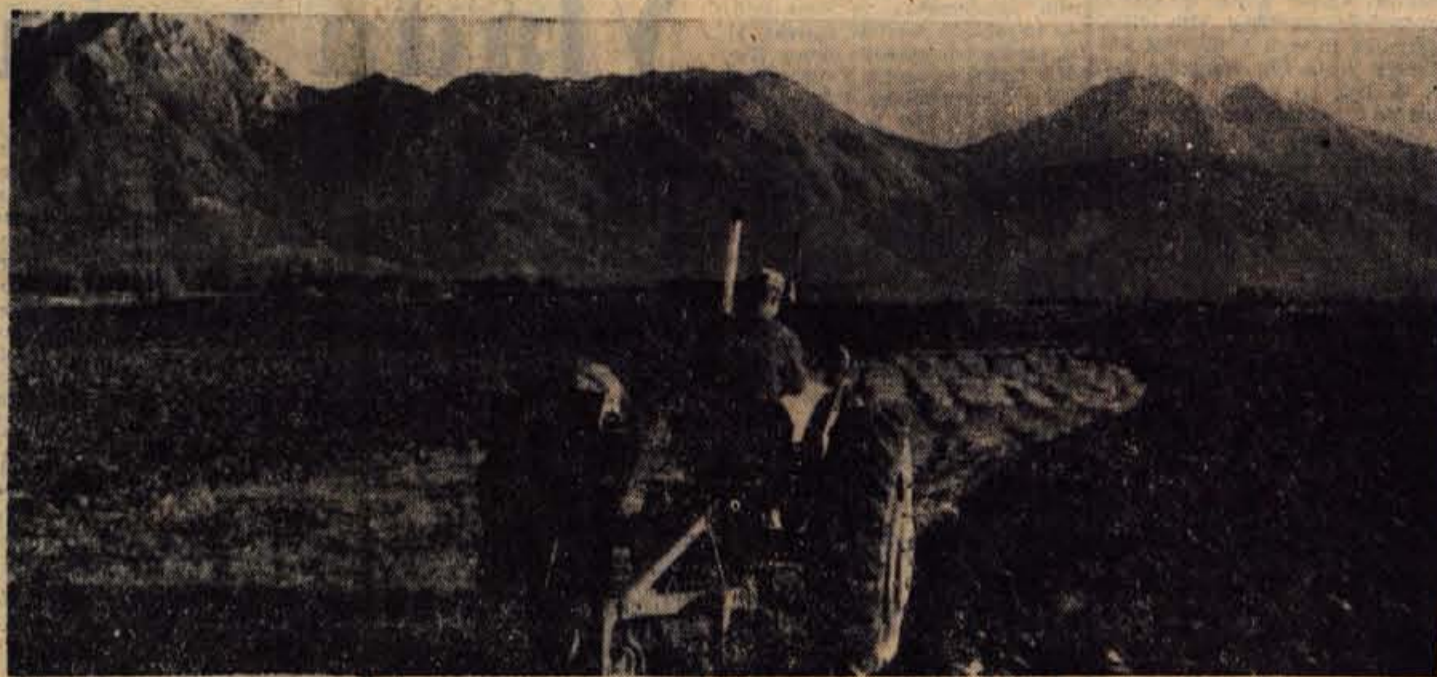
Trgovska podjetja so imela tudi v preteklem mesecu precej težav pri zagotavljanju zadostnih količin blaga. Nadaljevalo se je predvsem pomanjkanje artiklov, ki jih tudi že poprej ni bilo: suhomesnatih delikates in konserv, olja, maščob, fižola in ribjih konserv, južnega sadja, premoga (dobava drv je trenutno sploh ustavljena), gradbenega materiala in električnih žarnic ter televizijskih sprejemnikov.

Izmed tekstilnih izdelkov v oktobru ni bilo na pretek zimsko trikotaže in volnenih izdelkov. Primanjkovalo je tudi posteljnega perila, volne za ročno pletenje, robcev in svilenih podlog. Papirnice se ne morejo založiti s celofanskim in pergamentnim papirjem ter z lepenko, svilenimi papirji v barvah in z različnim kartonskim papirjem.

Trgovina na drobno je v oktobru dosegla promet 12 milijard 725 milijonov dinarjev, kar je 17 odst. več kot v istem mesecu lani. V vseh desetih mesecih so v trgovinah prodali za 104 milijarde 761 milijonov dinarjev bla-

ga, kar je za petino več kot lani. Za to imajo precej »zaslug« višje cene, delno pa tudi večja prodaja in nekoliko še povečan turistični promet.

Nadaljevanje na 2. strani 1

Jesenjo oranje na zemljišču Kmetijskega gospodarstva Kranj

Skupna seja občinske skupščine in občinskega odbora SZDL Kranj

Le materialni razvoj omogoča porast standarda

Pomembni prispevki k osnutku statuta občine — Javna razprava do 28. februarja

KRANJ, 23. novembra — Udeleženci včerajšnje skupne seje obeh zborov občinske skupščine in občinskega odbora SZDL Kranj so razpravljali o osnutku statuta občine Kranj. V večurni razpravi se je zvrstilo okoli dvajset govornikov, ki so želeli prispevati svoje deleže k osnutku statuta. To so storili z vso odgovornostjo in prizadevno predlagali dopolnitve ali spremembe posameznih členov, ki govorijo o dejavnosti, ki so posebno dobro poznajo. Razprava na seji je bila začetek javne razprave o občinskem statutu. Za zaključek razprave je določen datum — 28. februar, ko naj bi bili zbrani predlogi in pripombe najširšega kroga občanov.

Po predlogu osnutka statuta naj bi bila na območju občine 27 krajevnih skupnosti: Golnik, Primskovo, Stražišče, Vodovodni stolp,

Zlato polje, Kranj-center, Kranj-Hujske Planine-Cirče, Britof, Besnica, Brniki, Cerklje, Duplje, Gorice, Jezersko, Kokrica, Mavčiče,

Naklo, Podbrezje, Preddvor, Predoslje, Senčur, Senturška gora-Grad-Dvorje, Trstenik, Visoko, Voklo, Zalog in Zabucja-Bitnje. Zadnje besedo o tem predlogu bodo izrekli občani.

Statut bo s konkretnimi določili usklajeval odnose med samoupravnimi organi in organizacijami v občini. Obravnaval bo tako pravice in dolžnosti občinske skupščine in njihovih organov kot tudi pravice in dolžnosti samoupravnih organov in organizacij ter slehernega občana.

Gotovo je, da bodo mnoga določila statuta lahko prišla do izraza le, če bo komuna doživljala zadovoljiv gospodarski razvoj. Prav za prihodnje leto pa so gospodarske organizacije planirale večji porast zaposlenih kot produktivnosti, tako da bi se ta dvignila le za 5,4 odst., v letošnjem letu pa se je za 13 odstotkov. Več pozornosti bo treba posvetiti tudi rentabilnosti proizvodnje, in to ne rentabilnosti na račun nizkih osebnih dohodkov.

S povečanjem produktivnosti je močno povezano vprašanje strokovnega kadra. Eden izmed odbornikov je menil, da je strokovno šolstvo v osnutku statuta zastavljeno. Drugi so se dotaknili vprašanj rekreacije (posebno rekreacije v gospodarskih organizacijah), odnosov med gospodarskimi organizacijami in občinsko skupščino, zdravstvenega varstva občanov, pristožnosti svetov, ki so po večini zelo skopo obdelane, vloge krajevnih skupnosti, kulturno-prosvetne dejavnosti itd.

Nadaljevanje na 2. strani 2

M. S.

Z letnega občnega zbora sindikalnega sveta občine Tržič

Iz leta v leto boljši rezultati gospodarjenja

V razpravi so poudarili, da bojazen podjetij pred poskusnim 42-urnim tedenskim obratovanjem ni na mestu

TRŽIČ — Čeprav so delegati na sredinem letnem občnem zboru občinskega sindikalnega sveta Tržič probleme gospodarjenja in produktivnosti imeli za zelo važno področje dela sindikalne organizacije, ki jim bo v prihodnje posvečala še večjo skrb, so z zadovoljstvom ugotovili, da so tovrstni rezultati vsako leto boljši in da se tržiška občina tako iz leta v leto bolj krepi.

Vrednost proizvodnje je bila na primer v četrtletju za več kot 25 odstotkov višja kot lani v istem obdobju, tako da bo letni plan po vsej verjetnosti presežen za okrog 11 odstotkov, saj ga bodo dosegle vse panoge, presegle pa industrija, gradbeništvo, trgovina in obrt. — V primerjavi z lanskimi pokazatelji se bo letos znatno povečala tudi vrednost izvoza, saj bo kar za 30 odstotkov večja, medtem ko bo plan presežen za 20 odstotkov.

Tudi delitveno razmerje na osebne dohodke in sklade je v redu, in sicer znaša 79:21. Najslabše pa je glede tega v tovarni usnja Runo, kjer je 1,5 odstotka sredstev čistega dohodka namenjeno skladom. Poudarili so, naj vsem takim in podobnim vprašanjem sindikalne podružnice posvetijo svojo skrb, vendar naj ne skušajo za boljšimi gospodarskimi rezultati težiti le na račun večje fizične obremenitve zaposlenih.

Osrednja tema dnevnega reda zbora pa je bilo letno načrtovanje in gospodarsko programiranje za prihodnjih sedem let, ki ju imajo za veliko družbeno nalogo, zato razen vseh družbeno-političnih in ekonomskih prizadevanj terja tudi povečano aktivnost sindikatov. S tem v zvezi so delegati govorili predvsem o postopni re-

alizaciji ustavnega določila o skrajšanem delovnem tednu. Tovarš Homan je v razpravi ugotovil, da se je prvotno navdušenje za skrajševanje delovnika poglo, ker so v kolektivih prišli do prepričanja, da so za to potrebne res temeljite priprave. Menil pa je, da »sprevidnost« podjetij, ki odklanjajo prehod na polkurno 42-urno tedensko obratovanje, ni na mestu. Menijo namreč, da je premalo, če so pri tem oproščeni samo prispevka na izredni dohodek, ne računajo pa, da je kolektiv s tem stimuliran tudi s kulturnim delovanjem in rekreacijsko delavcem.

Republiška poslanka Sulgajeva je razpravljala o kadrih, ki naj bi bili za vsako podjetje večja skrb kot pa moderna strojna oprema.

Nadaljevanje na 2. strani 3

Neenakomeren porast

Vsa gostinska podjetja v ljubljanskem okraju so v preteklem mesecu iztržila poldrugo milijardo dinarjev in tako skupaj s prometom v ostalih mesecih letošnjega leta presegla vsoto 14 milijard dinarjev. To je za petino več, kot je znašal promet v istem obdobju lani. Najbolj se je povečal iztržek za hrano, ki ga pripisujejo tako višjim cenam kot tudi večji prodaji. Količine prodanih pijač so se povečevale različno. Neugodne cene vina so povzročile, da se je prodaja povečala le za 2 odstotka. Na račun tega pa se je prodaja žganja povečala za 11 odstotkov in ostalih žganih pijač za 16 odst. Prodaja piva in mineralnih vod je porasla za 4 odstotke, prodaja brezalkoholnih pijač pa (prav gotovo zaradi zelo dobre izbire) kar za 19 odstotkov.

Turistični promet v oktobru je bil glede na mrtvo sezono ugoden. V primerjavi z oktobrom lani je bilo letos za 27 odst. več gostov (tujih za 50 in domačih za 20 odst.), za toliko je poraslo tudi število nočitev.

- Primerjava vseh desetih mesecev odkriva 22-odstotni porast gostov in 13-odstotni porast nočitev. Povprečna bivalna doba domačih gostov je bila 2,6 dneva, tujih pa 1,9 dneva.

S.

S seje občinske skupščine Škofja Loka

Izvoz še vedno zaostaja

Med industrijskimi podjetji je najboljša Gorenjska predilnica — Na splošno pa so rezultati gospodarskega razvoja doslej ugodni

ŠKOFJA LOKA, 22. novembra — Občinski zbor in zbor delovnih skupnosti občinske skupščine sta se predvčerajšnjim že devetici sestala na skupni seji. Seje so se udeležili tudi nekateri republiški poslanci z območja škofjeloške komunne.

Po izčrpanem dnevnem redu je predsednik Milan Osovnikar predložil odbornikom v razpravo določeno točko dnevnega reda: od-

»Kroj«. Ker nekateri obratni podjetji s sedežem izven škofjeloške komunne ne plačujejo določenih obveznosti občini, je bila izvoljena tričlanska komisija, ki bo morala posredovati v prizadetih podjetjih, da se zadeva čimprej uredi.

Desetmesečni rezultati proizvodnje, realizacije in izvoza v industrijskih podjetjih so dokaj ugodni. Letni plan realizacije v višini 12,5 milijarde dinarjev je dosežen s 86,8 odstotka, medtem ko je le-

borniki so soglašali, da se z začetkom prihodnjega leta pripolji »Krojaštvu« Trebija k škofjeloškemu konfekcijskemu podjetju

John Kennedy ubit

VCERAJ V ZGODNIH večernih urah je bil na predsednika ZDA JOHN F. KENNEDYJA izvršen atentat. Nanj je doslej še neznan atentator izstrelil tri strele. Ameriškega predsednika so takoj prepehali v bolnišnico v Dallas, vendar je ranam točno ob 13. uri go ameriškem času podlegel. Pomagala ni niti transfuzija krvi, ki so mu jo dali takoj po napadu. Ameriški predsednik je bil ustreljen v avtomobilu med svojim obiskom v državi Texas. Hkrati s predsednikom Kennedyjem je bil ranjen tudi guverner države Texas John B. Connally. Atentator je na predsednika streljal iz nekega skritega kraja.

Ameriška javnost je z velikim sednika Kennedyja posledica pologorčenjem sprejela vest o zločinu. Iz Washingtona, ki je bil v stalni zvezi z državo Texas, so sporočili, da so v vseh ustanovah takoj ustavili delo. Ko so novice o atentatu sporočili v Washington, je bil njegov brat Robert Kennedyjevi zadel, ko ravno na govorci v amerškem senatu. V washingtonskih krogih naglašajo, da je atentat na pred-

strel neznanega atentatorja so predsednika Kennedyja zadel, ko se je z nekega mitinga vračal na slavnostno kosilo, ki so ga pripravili v njegovo čast.

John F. Kennedy je bil rojen 29. maja 1917. leta v Brooklinu kot drugi med 9 otroki.

Njegov oče je bil Josef P. Kennedy, ki je bil dalj časa ameriški veleposlanik v Londonu. Mladi Kennedy je najprej obiskoval ekonomsko visoko šolo v Londonu, pozneje pa dokončal študije na harvarški univerzi. V času vojne je služil v ameriški mornarici in si za hrabrost kot komandant vojne ladje prislužil več visokih odlikovanj. Bil je poročevavec ameriške časopisne agencije na potsdamski konferenci leta 1945 in na ustanovni konferenci OZN v San Franciscu. Leta 1947 je bil izvoljen v ameriški kongres, leta 1952 pa v senat. Leta 1960 je postal kandidat za predsednika Združenih držav Amerike; na kongresu v Los Angelesu ga je za kandidata izbrala demokratska stranka. Na volitvah 8. novembra 1960 je premagal svojega republikanskega protikandidata Richarda Nixona in postal 35. predsednik ZDA. John Kennedy je bil najmlajši predsednik v ameriški zgodovini.

TE DNI PO SVETU

● DRŽAVNA DELEGACIJA ROMUNIJE NA URADNEM OBISKU V JUGOSLAVIJI

Včeraj je pripotovala v našo državo vladna delegacija LR Romunije. Visoke goste je sprejel predsednik republike Tito. Delegacija, ki jo vodi predsednik Državnega sveta LR Romunije tov. G. G. Dej, bo ostala v naši državi do 30. novembra. Obiskala bo Srbijo, Bosno in Hercegovino, Hrvaško in Slovenijo.

● STANJE V IRAKU SE NORMALIZIRA

Iraški zunanji minister general Musleh je izjavil, da so razbili še vse ostanke Nacionalne garde. Povedal je tudi, da so skrivali polletjsko turo, danes pa bodo pričeli z delom tudi uradniki.

● SIRIJA SE NIMA NOBENIH STIKOV Z NOVO VLADO

Predsednik sirske vlade El Hafez je izjavil v Kairu, da nima še nobenih stikov z novo vlado, čeprav je nova iraška vlada takoj sporočila, da želi sodelovati s Sirijo.

● IZVIDNIŠKO LETALO U2 STRMOGLAVILO

Našli so letalo, ki je strmoglavilo, ko je bilo na izvidniškem poletu nad Kubo. Kakor sporo merno za snemanje iz velikih višaj je bilo letalo posebno priščin. Tik pred pristankom se je še javilo oporišču, nato pa izginilo. Med ostanke, ki so jih našli, se niso odkrili trupla. Kubanski in ameriški radio poročata, da je vzrok nesreče okvara na motorju.

● ERHARD V PARIZU

V Parizu so se pričeli pogovori med De Gaullem, Pompidoujem ter Erhardom in Schröderjem. Francoska vlada je mnenja, da bo Erhard pripravljen popustiti, glede nekaterih kmetijskih problemov zahodnoevropskega skupnega trga, tako da bi spet stekli pogovori, ki so se zataknili v Bruslju. Ves francoski tisk izraža optimizem glede Erhardovega obiska.

● IZMENJAVA MED BELGIJO IN POLJSKO

Na Poljsko je pripotoval belgijski minister H. P. Spaak, kjer se bo pogovarjal o kulturni izmenjavi med Belgijo in Poljsko. Na dnevnem redu so tudi razgovori o odnosih med Vzhodom in Zahodom.

Nesreče

NA SPOLZKI CESTI ZAVORE NISO PRIJELE

Na cesti Kranj — Senčur je v sredo popoldne trčil tovornjak KR 13-10 (voznik Franc Murn) v kolesarko Franciško Zavrl. Oba sta vozila iz Kranja proti Senčuru, v tem pa je nasproti pripeljal voznik trčikla, zato Murn kolesarke, ki je vozila pred njim ni mogel prehiteti in je zaviral. Cesta je bila spolzka in mu zavore niso prijele, tako da je kolesarke podrl. Pri padcu se je Zavrova hudo telesno poškodovala (močan pretres možganov) in so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

SKOČIL JE PRED MOTOR

Radovljica — Na Gorenjski cesti pred poslopjem občinske skupščine je v četrtek ob 14.45 Stanislav Benedič z motornim kolesom KR-13-696 podrl otroka Andreja Jurkovič. Pri nesreči, do katere je prišlo ker je otrok nenadoma prišel na cesto, si je otrok zlomil nogo.

TOVORNJAK V KONJSKO VPREGO

Na cesti III. reda v Podrečju je v sredo zvečer trčil tovornjak KR 29-13 (voznik Bogdan Kozina) v konjsko vprego, ki jo je vodil Jože Burgar. Do nesreče, ki je terjala okoli 100.000 dinarjev škode je prišlo zaradi nepazljivosti voznika tovornjaka in ozke ceste.

Vreme

● Napoved za danes in jutri:

V noči na soboto bodo nastopile ponovno pooblačitve, v soboto pa bodo nastopile ponovne razjasnitve. Postalo bo še hladneje. V nedeljo bo suho in deloma jasno vreme.

● Vremenska slika:

Pod vplivom frontalnih motenj, ki so zajele zahodne Alpe, slabi področje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo in Balkanom. Preko Britanije pa se širi proti jugovzhodu ponovno porast zračnega pritiska.

● Vreme ob 13. uri:

Jezeroško delno oblačno, -6 stopinj; Triglav — Kredarica zmerno oblačno, -1 stopinja, piha severozahodnik s hitrostjo do 90 km/uro; Ljubljana rahlo oblačno, 11 stopinj, zračni pritisk 1024 milibarov, pritisk pada.

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Trije državni udari v enem tednu so v osnovi spremenili politični ustroj Iraka. Vojska, ki ima na arabskem polotoku, posebno pa še v Iraku, dober posluš, se je vmesala v politični obračun med dvema strujama v stranki arabskega preporoda in preusmerila iraško politiko popolnoma v drugo smer. V Bagdadu po zadnjih spremembah že oznanjajo, da so odpadle številne zapreke, ki so razločevale arabske države. Tudi v Kairu so nastop vojske sprejeli z odobravanjem. Edino v sosednji Siriji, kjer je še vedno na oblasti stranka BAAS so tretji udar v Bagdadu ocenili kot protizakonito samovoljo vojske.

S atališča iraških političnih odnosov bi bilo priporočljivo odgovoriti na vprašanje, ki si ga ob dogodkih v Bagdadu večkrat postavljamo. Ali v popolnosti držimo, da je vojska na čelu s predsednikom Arefom nastopila res samo proti nacionalni gardi, ki je postala neke vrste stran-

kina vojska, z namenom, da njene oborožene skupine postopoma dobijo nadzorstvo nad deželo? Pomembnejše oblike vladanja, ki so se je v zgodovini posluževale najbolj črne osebnosti nacizma in fašizma ni obetalo nič dobrega. Vo-

na oblasti, čeprav zaradi taktičnih razlogov za sedaj še ne marajo sprožiti frontalnega napada proti stranki BAAS. Veliko bolj modro je, še bolj poglobiti razcep med baasovci, ki so si tako že v laseh. Ta težnja je prišla do izraza tudi

Džavada. Razkol v baasovskih vrstah se bo s tem najbrž še poglobil.

Po sestavi nove iraške vlade je že na prvi pogled razvidno, da ima vlada vojaško hrbenico. Vse najvažnejše položaje v vladi so

državami, kar pa ne velja za odnose s Sirijo. Arabci pa ne poudarjajo vpliva, ki bi ga utegnil imeti bagdadski primer na sosednjo Sirijo, kjer trdnjavo oblasti drži še vedno v rokah stranke BAAS. Kljub zboljšanju odnosov med Kairo in Bagdadom pa ne pričakujemo, da bodo stvari začele teči »po maslu«. Zadnje mesece se je utrdilo prepričanje, da je spričo velikih razlik gospodarsko, politične in socialne narave. Prizgodaj govoriti o ustavnih enotnosti na podlagi trojne zveze in aprilskega sporazuma.

Težko je tudi napovedovati, ali Irak po zadnjih dogodkih prihaja v razdobje bolj trdnih vlad. Počakati moramo vsaj tako dolgo, da bo razvidno kakšne politične sile so stopile na oder in kakšno moč imajo. Prav tako moramo še nekoliko počakati, da bomo spoznali družbeno-politični profil nove vlade. Irak je po svojem političnem bistvu še vedno zelo razdrobljen. ZDRAVKO TOMAZIČ

Vlada vojakov

sko se je te nevarnosti zavedala, ker se je počutila ogrožena in izpodrinjena od nalog, ki jih mora izpolnjevati sleherni vojska. Razen tega je treba še dodati, da se v iraški vojski že po tradiciji zbira najnaprednejši družbeni sloji, ki so bili že večkrat v preteklosti nosilci naprednih teženj. Posredno je bil udar vojske uperjen tudi proti političnim ciljem stranke, ki je bila v Iraku

pri sestavi nove iraške vlade. Kakor naglašajo, se v vključitvi nekaterih baasovskih ministrov v vlado kaže želja vojske, da ne bi frontalno nastopila proti stranki BAAS, ampak izključno proti militaristični organizaciji nacionalne garde kot orodju stranke. Izbor baasovskih voditeljev v novo vlado odkriva, da novi ministri pripadajo zmerni frakciji bližnjih izgnanih ministrov Sebiba in

zadržale vojaške osebnosti. Od 21 ministrov, kolikor jih je prišlo v novo vlado, jih je 13 sedejo že v prejšnji vladi. Toda ta podatek sam zase še ne pove ničesar. Stari ministri so zadržali manj važne naloge v vladi, medtem ko so na glavnih položajih vojaške osebnosti.

Zadnji dogodki v Bagdadu bodo prav gotovo pripomogli k zboljšanju odnosov z arabskimi

Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki ● Ljudje in dogodki

Na proslavi bodo sodelovali tudi tuji študentje

Kranj — Družbeno-politične organizacije na Zlatem polju in domača skupnost dijaškega doma v Kranju pripravljata skupno proslavo v počastitev dneva republike. Danes bo proslava v prostorih dijaškega doma za prebivavce Zlatega polja, v torek, 26. novembra, pa bo samo za dijake doma. Na obeh proslavah bodo izvedli bogat program, na katerem bodo s svojim programom nastopili tudi azijski in afriški študentje, ki so v dijaškem domu. Tako bodo Kranjčani lahko videli in slišali pesmi in plese ter spoznali kulturne običaje nekaterih afriških in azijskih držav. Po programu oz. proslavi pa bo skupna zabava. - R.

Elektropeč dosegla letni plan

Jesenice — S 467 saržo je v sredo ob 9. uri dopoldne dosegla elektropeč Zelenice svoj letni plan proizvodnje. Proizvedla je 14.008 ton jekla, v nadaljnjih dneh do konca leta bo proizvedla predvidoma še 1000 ton, tako da bo letni plan preseglja za 7 ali celo več odstotkov. Ob predčasno doseženem letnem planu gre vsakako priznanje članom kolektiva in njihovi delovni disciplini in tudi organizaciji dela v obratu, ki naj bi bila vzgled članom kolektiva ostalih obratov in organizaciji dela v ostalih obratih Zelenice. U.

Šele v prihodnji zimski sezoni

Kljub temu da je bilo prvotno predvideno, da bo prva etapa zeleniške žilnice stekla oziroma pričela poskusno obratovati konec letošnjega leta, pa ne bo tako. Pri sami gradnji je namreč prišlo do nekaterih sprememb, ki so posledica neizpolnjevanja vmesnih rokov pri gradnji. Tako bosta obe etapi žilnice na Zelenico stekli približno hkrati, in sicer do prihodnje zimske sezone.

Na prvi etapi žilnice te dni zaključujejo z betoniranjem podstavkov za jeklene podporne. S tem pa hkrati zaključujejo na splošno tudi vsa letošnja dela na trasi zeleniške žilnice. Pomladi bodo namreč pričeli betonirati temelje na drugi etapi, zato bodo semkaj prestavili tudi tovorno žilnico. Glede razmestitve železnih konstrukcij za podporne na prvi etapi pa nekateri menijo, da bi jih na mesta razvlekli po snegu s pomočjo vtila. — P.

Podjetje »Hudournik« iz Ljubljane urejuje cesto iz Jesenic do Planine pod Golico. Speljali so več ovinkov in zgradili skarpe in jezove, da bo cesta lažje prevozna.

Izkušnje kranjske občine

Ljudje, njihove potrebe in sredstva

kot merilo za ustanavljanje in delovanje krajevnih skupnosti

LJUBLJANA, 22. novembra — V klubu poslancev je bila danes seja pogodbene skupnosti za izdajanje lista »Občane«. Osrednji predmet seje je bilo poročilo o statutih krajevnih skupnosti, ki ga je pripravil predsednik občinske skupščine Kranj MARTIN KOSTR.

Tov. Košir je uvodoma, ko je govoril o značilnostih krajevnih skupnosti ugotovil, da izkušnje teh organov in težnje občanov v svoji ožji teritorialni samoupravi ne izvirajo samo od 1955. leta dalje, ko so v novem komunalnem sistemu dobili svoje mesto, marveč so njihove korenine bile že v krajevnih narodnoosvobodilnih odborih. Zanimivo je, da je bilo na območju kranjske občine leta 1945 32 KNOO in prav toliko je danes krajevnih skupnosti. Razen tega se je sedaj izoblikovalo še 7 stanovanjskih skupnosti. Ko je poudarjal vlogo krajevnih skupnosti pri reševanju komunalnih potreb občanov, je omenil, da je na območju teh skupnosti izven mesta okrog 300 km cest IV. kvadratnih kilometrov parkov in reda, 17 km kanalizacije, 28.000 nasadov, 25 pokopališč, 70 vodovodov, okrog 600 svetlobnih teles javne razsvetljave, 23 šol, 25 KUD, 36 športnih organizacij, 5 turističnih društev, 38 trgovskih poslovalnic, 146 obrtnih delavnic, 32 gostinskih obratov, 18 prostovoljnih gasilskih društev in podobno. To so objekti in organizacije za zadovoljevanje potreb občanov in s

tem tudi predmet razprav in skrbni organov krajevnih skupnosti.

Zato so naloge krajevnih skupnosti zelo obširne, saj zajemajo področje pospeševanja gospodarstva, komunalne, stanovanjske, socialno-zdravstvene, kulturno-prosvetne, vzgojne in druge dejavnosti.

Mnogi sedanji predlogi za statute krajevnih skupnosti vsebujejo težnje po stalnih višjih dohodkov iz občinskih doklad iz kmetijstva in obrti, pri kmečki dohodnini, pri proračunskih prispevkih iz gospodarstva, iz raznih taks, najemnin in podobno. Vendar taka delitev sredstev vodi v težave in nevarnost, da bi občina ne mogla zadovoljevati določenih potreb na svojem območju. Hkrati bi vnaprej zagotovljena sredstva odzemale iniciativno krajevni samoupravi pri njeni osnovni funkciji. Prav tako pa se tov. Košir ni strinjal z dosedanjim načinom delitve sredstev iz občinskega proračuna, ki ne zadovoljuje. Po njegovem izjavljanju bi bilo treba, da bi občinske skupščine prevzemale del odgovornosti za funkcioniranje krajevnih skupnosti na podlagi nalog, ki bi jih skupščina prenesla in upravljanje krajevnih skupnosti. Razen tega bi si krajevne skupnosti zagotavljale del sredstev iz lastnih dejavnosti njihovih servisov, prostovoljnih prispevkov v obliki dela, materiala ali denarja in podobno. Vendar krajevna skupnost ne bi ime-

Nadaljevanje s 1. strani

1 Primanjkuje kurjave in gradbenega materiala

V oktobru so — v primerjavi z lanskim povprečjem — najbolj porasle cene živlilom, za 16 odst., ostalemu industrijskemu blagu pa za približno 5 odst. Nekaj primerov: sveže meso je bilo dražje za 43 odst., jajca za 30 odst., izdelki iz žit za 15 odst., masčobe za 8,7 odst., higienske potrebščine za 9 odst., obrtne storitve za 16,6 odstotkov itd.

2 Izvoz zaostaja

tošnja realizacija v desetih mesecih za 37,6 odstotka večja od lanjske letošnje realizacije v ustreznem času; realizacija v oktobru (1.180 milijonov dinarjev) pa je za 15,4 odst. večja, kot je bila oktobra lani. Najboljše rezultate v desetih mesecih je dosegla Gorenjska predilnica, saj je lanske letošnje realizacije preseglja za 53,2 odst., letni plan realizacije pa je že dosegla s 95,7 odst., medtem ko je plan proizvodnje dosegla z 90,9 odstotka. Odeja je v 10 mesecih proizvodni plan izpolnila s 100,3 odst., plan realizacije 520 milijonov dinarjev pa je celo preseglja — indeks 103,3. Medtem ko bosta plan proizvodnje in realizacije v industrijskih podjetjih dosežena oziroma presežena, pa planske obveznosti izvoza ne bodo izpolnjene. Čeprav je bil v zadnjih štirih mesecih v povprečju izvoz večji za 8,7 odstotka kot v

prvem polletju — konec oktobra je bil izpolnjen s 64 odstotki — je pričakovati, da bo konec leta izpolnjen z 82,6 odst. Mimosrednje pa bi poudarili, da bo bruto produkt celotnega gospodarstva v komunalni v primerjavi z lanskim letom za 31,6 odst. večji, plan pa bo presežen za 8,6 odst. St. S.

3 Iz leta v leto boljši rezultati gospodarjenja

Posebej se je zadržala ob ugotovitvi, da je ekonomska izobrazba tistih, ki neposredno upravljajo oziroma organizirajo proizvodnjo, čestokrat premajhna in da je tudi zgolj politična razgledanost ali celo samo posluš tistih, ki so na vodilnih položajih v gospodarskih organizacijah, še mnogo premalo. Sleherni podjetje naj ima tudi jasen program potreb po kadrih, ki naj jih na tej osnovi tudi štira, ki naj jih na tej osnovi tudi štira študentje (doslej je bilo namreč študentje bolj ali manj srbijško), pri tem pa naj se ne boji očitkov, češ kdo bo pa delal, če bodo vsi študirali, zakaj — kratko povedano — kadri se pri tem učijo kvalitetno delati.

Zelo koristne so bile tudi ostale razprave; med njimi zlasti občinska razlaganja o izobraževanju in šolstvu v občini ter o vprašanjih storitvenih dejavnosti. — Zdravi večje močne ekspeditivnosti so v plenum občinskega sindikata sveta izvolili manj članov kot prejšnja leta (23). J. Zontar

Seja občinske skupščine Trzič Pregled dosežkov

Trzič, 22. novembra — Danes popoldne sta se sestala na sedmo skupno sejo oba zborna občinske skupščine Trzič, ki sta pod prvo točko dnevnega reda obravnavala gibanje gospodarstva za tretje tromesečje 1963. Zbrani podatki na podlagi periodičnih obračunov kažejo ugoden gospodarski razvoj in tako so realna predvidevanja, da bo plan v vseh gospodarskih panogah dosežen.

V nadaljevanju današnje seje so odborniki razpravljali in sklepali tudi o poročilu zavoda za zaposlovanje, o osnutku odloka o ustanovitvi arbitražnega sveta delovnega kolektiva, o imenovanju in razrešitvah ter nekaterih drugih zadevah.

O razpravi na današnji seji bomo poročali v ponedeljkovi številki. — P.

in še bolj v sestavljanju predlogov za statute krajevnih skupnosti. Osnovno merilo za območja, delovanje in vlogo teh krajevnih skupnosti pa naj bi bili državljani — ljudje, njihove potrebe in sredstva. — K. M.

V Kranjski gori urejajo žilnico na Vitranc. Delavci vlečejo nove vrvi žilnice, ki bo zamenjala obrabljeno

Letna konferenca komunistov »Iskra«

Nerešena kadrovska vprašanja - izvir težav

Primer gospodarsko-tehničnega sektorja — Kako organizirati podjetje z 20 ali še več enotami Skrajšani delovni čas naj služi za rekreacijo

KRANJ, 22. novembra — Včeraj popoldne je bila letna konferenca organizacije ZK tovarne »Iskra«. Na njej so govorili o delu organizacije in osvetlili celo vrsto problemov svojega kolektiva, v katerih reševanje morajo kot najaktivnejši člani posegati.

Uvodno poročilo na račun dela organizacije ni izreklo preveč pohval ali bolje rečeno — prevelik del članov ZK je označilo za nedelavne. Na splošno je organizacija premalo skrbela za pomlajevanje svojih vrst. Med bolj delavnimi sta bili navedeni osnovni organizaciji »rodjarna« in »splošni oddelki«, med nedelavnimi pa posebno »centralna tehnična kontrola« in »skupne službe« (sicer je tu največ strokovnjakov).

Na letošnji konferenci so povabili 428 članov Zveze komunistov, v organizacijo je vključeno 4 odstotke v »Iskri« zaposlenih in 12 odstotkov moških, med člani je le 6,7 odstotkov mladincev. Tako je povprečna starost članov 33,5 let, povprečni staž v organizaciji pa 8,5 let. V zadnjem obdobju se je število članstva povečevalo predvsem zaradi zaposlitve novih delavcev — komunistov. Ugotovitev pripisujejo ostrejšim kriterijem za sprejem, delno pa tudi premajhni aktivnosti. Vsi komunisti skupaj imajo

767 različnih zadržitev, vendar je med njimi 112 takih brez zadržitev.

Prispevki k razpravi so bili vsi po vrsti tehtni in zanimivi.

Nerazveseljive ugotovitve

Mnoge težave je prav verjetno mogoče pripisati slabi strokovni zasedenosti posameznih delovnih mest v tovarni. Pred kratkim so izvedli analizo, ki je odkrila, da imajo na 224 mestih, ki zahtevajo visoko izobrazbo, le 26 visokošolskih strokovnjakov, na 291 mestih za delavce s srednjo strokovno izobrazbo pa le 43 ustreznimi šolami, namesto 702 visoko kvalificiranih delavcev jih imajo 202. Primer gospodarsko-tehničnega sektorja: potrebovali bi 15 delavcev z visokošolsko izobrazbo, 62 s srednješolsko, 18 visoko kvalificiranih delavcev in 43 kvalificiranih, vendar pa nimajo niti enega s fakulteto in le 4 s srednjo šolo, 6 z visoko kvalifikacijo in 11 s kvalifikacijo. Med delavci

v tej enoti jih je več s šolami brez zveze s sedanjim delom (z glasbeno, fizikurno, obrtno frizersko in sedlarsko ter podobno).

Cepprav tem delavcem ni mogoče očitati, da si pri delu ne bi prizadevali, jim strokovnosti le močno primanjkuje. Zato je upravni odbor že sklenil, da na mesta, ki zahtevajo srednjo strokovno izobrazbo, zaposluje le delavce, ki imajo tako izobrazbo, ali pa tistim, ki že delajo na takih mestih, omogoči, da to izobrazbo dosežejo.

Priloge za izdelavo statuta

Več govornikov se je dotaknilo vprašanja nastajajočega statuta podjetja. Eden izmed njih je

Največ dela s krajevnimi cestami

Mavčice — Svet krajevnih skupnosti v Mavčicah je na minull seji obširno obravnaval proračun skupnosti. Vse leto so namreč hranili sredstva, da bodo sedaj v jesenskih mesecih lahko popravili krajevne ceste, ki jih imajo skupno 21 km in pol. Najslabša cesta je sedaj od Podrečja proti Smedniku, zato so sklenili, da bodo skupno s KS Medvoje popravili ceste. Od 400.000 dinarjev, kolikor so jih na seji namenili za ceste, so razdelili kar po vseh. Za Podrečje so določili 180 tisoč, za Mavčice 65.000, za Praše 60.000, za Jamo 40.000 in Breg ob Savi 55.000 dinarjev. Sklenili so tudi, da bodo obvestili KG Kranj, naj prispeva svoj delež za popravilo ceste od Meje proti Skofji Loki, ker je v tako slabem stanju, da je vožnja po njej nevarna. Sklenili so tudi, da bodo z novim letom nastavili rednega honorarnega cestarja. Izračunali so, da bodo za vsa pota potrebovali nad 700 m³ gramozu.

Ob tej priložnosti so izdelali tudi plan dela za prihodnje leto. Izračunali so, da bi za trenutne potrebe potrebovali kar 4.940.000 dinarjev. Od tega največ, in to kar 2 in pol milijona za adaptacijo krajevnih gostiln v Podrečju. Za dotacijo in nova društva bi potrebovali okoli 700.000 dinarjev, za kulturni dom in ureditev krajevne pisarne v tem domu 550.000, za ureditev in izpopolnitev javne

obrazloži razprave o organizaciji podjetja, ki se bo predvidoma povečalo na več kot dvajset tovarn. Komisija za vprašanja borcev NOB pripravlja predlog, da bi s statutom borcem zagotovili možnost, da lažje prihajajo do boljših delovnih mest.

Posebno pozornost zahteva uvažanje 42-urnega delavnika. Razen tega, da bo ta sprememba zahtevala dvig produktivnosti, drugačno razporeditev delavčeve aktivnosti in spremembe v načinu življenja, obstajajo nevarnosti, da olajšava ne bo služila prepotrebni, koristni in zaželeni rekreaciji. S. M.

razsvetljuje na Bregu in vzdrževanje javne razsvetljave na območju skupnosti 260.000 dinarjev itd.

Krajevni urad imajo sedaj v Prašah. Ze nekaj časa pa se skupnost zavzema za to, da bi v kulturnem domu uredili prostore in pisarno krajevnega urada prestavili v Mavčice. Če bo šlo vse po sreči, bo to že prihodnje leto. — R.

Na krakem valu

● RADOVLJICA — V sredo s odprli v spodnjih prostorih bodočega kluba razstavo mladinskega tiska. Razstava ima namen popularizirati dobro knjigo med mladimi bralci. Zastopane so različne založbe z enakim namenom: širiti krog mladih bralcev in jih pridobiti za dobro knjigo. Pobudnika te akcije sta komiteja mladine — radovljiški in jeseniški, sodelovali pa sta knjižarni na Bledu in v Radovljici. Razstavo so priredili v mesecu mladinskega tiska. V Radovljici bo odprta do nedelje, nato pa jo bodo prepeljali na Jesenice.

● BOH. BISTRICA — Svoboda »Tomaž Godec« pripravila skupen poveset s političnimi organizacijami ter društvi o ustanovitvi kluba v Bohinjski Bistrici. Prostore za ta namen so predvideli v poslopju krajevnega urada. Nameravajo ga primerno urediti in opremiti, poskrbeti za klubski program, kupiti pa bodo tudi televizor.

● RADOVLJICA — Pred dnevi se je sešel na prvi poveset novoimenovani upravni odbor Delavske univerze. Med drugim so pregledali izvajanje letošnjega programa, sprejeli nekatere dopolnitve in izvolili predsednika upravnega odbora. Delo upravnega odbora bo vodil Franc Jazbec, direktor gostinskega šolskega centra na Bledu.

Meža prodajalna kruha v Kranju je zelo slaba, zato jo bo Pekarna dopolnila z večjimi sodobnimi kloaki za prodajo kruha. Prvega, manjšega postavljajo nasproti restavracije Park, drugega pa ob novem mostu čez Kokro. Skupaj bosta veljala 9 milijonov dinarjev. V pogodbi je določeno, naj bi bila oba dograjena do konca tega meseca.

Vsakovrat po nekaj

● Na zadnji seji TURISTICNEGA DRUŠTVA KRANJ so veliko govorili o razglednicah, ki so v prodaji. Ugotovili so, da so pri vseh prodajalnih razglednicah na območju občine v prodaji tudi take, ki res niso več za prodajo. Take razglednice so posneli številni fotografi in založniška podjetja iz vseh krajev države. Sklenili so, da se take razglednice ne bodo prodajale.

● Ze nekaj časa potekajo priprave za IZDELAVO BARVNEGA PROSPEKTA KRANJSKE OBČINE. Skrb in delo za izdelavo tega nepotrebnejšega prospekta je prevzel zavod za turizem občine Kranj, ki je poskrbel tudi za izdelavo barvnih razglednic za vsa turistična društva v občini. Osnetek prospekta so že izdelali in upamo, da bo tudi kmalu v prodaji.

● DELAVSKA UNIVERZA V KRANJU in družbene organizacije v SENCURJU so organizirale šolo za starše. Predavanja so v združenem domu. Za šolo je med starši veliko zanimanje, saj jih pride na predavanja tudi do štirideset.

● Pri vseh VZGOJNO-VARSTVENIH USTANOVAH V KRANJU (vrtcu »Tugo Vidmar«) so se pričele večerne šole za starše, ki jih je s pomočjo uprav vrtcev oz. zavodov organizirala Delavska univerza v Kranju. Predavanja so dobro obiskana, saj je na vsakem predavanju več poslušavcev, predvsem moških. Nerazumljivo je samo, zakaj starši, ki imajo otroke v vrtcu »Tugo Vidmar« in seveda tudi drugi niso pokazali zanimanja za tako šolo. Čeprav je bila organizacija faka kakor po vseh drugih vrtcih. Trikrat so jih predavatelji zaman čakali.

● Na minuli seji SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI BRNIKI so največ razpravljali o vzdrževanju cest in poti ter o sredstvih, ki bi jih potrebovali za prihodnje leto. Ceste in poti so na območju skupnosti izredno slabe in jih imajo 12 km. Ceste so v zadnjem času preobremenjene zaradi gradnje letališča. Najslabša je cesta Senčur—Lahovec, kjer je letos vozilo tudi po več sto motornih vozil na dan, predvsem težkih kamionov. Menili so tudi, da bi ceste IV. reda Zg. Brniki do ceste Kranj—Kamnik, prevzela uprava za ceste. Cesta je zaprta za tovorni promet, vendar prometnih znakov nihče ne upošteva in jo uporabljajo kamioni in druga vozila. Prihodnje leto bodo samo za vzdrževanje cest rabili 150 kubičnih metrov gramozu, kar jih bo stalo okoli 2 in pol milijona dinarjev. Za ostale izdatke pa bi skupnost potrebovala še 1 milijon dinarjev.

Slavnostna seja v Radovljici

Razen mnogih manjših prireditvev, akademij, razstav in tekmovanj, ki jih pripravljajo razni kolektivi in druge organizacije po radovljiški občini za praznovanje 29. novembra, bo ta dan tudi slavnostna skupna seja občinske skupščine z vsemi drugimi društvenimi in političnimi organizacijami občine. Po seji bo osrednja akademija.

● BLED — V sredo se je sešel na redno sejo upravni odbor Zdrženja rezervnih oficirjev in podoficirjev za območje Bleda. Pogovarjali so se o letošnjem praznovanju dneva armade — 22. decembra. Sklenili so, da bo na Bledu v festivalni dvorani slavnostna akademija. Zdrženje pripravljajo gostovanje umetnikov iz Ljubljane s sodelovanjem delavske univerze. Pred dnevom JLA se bo zvrstilo tudi več športnih tekmovanj.

● RADOVLJICA — Tu prišel na redno sejo upravni odbor Zdrženja rezervnih oficirjev in podoficirjev za območje Bleda. Pogovarjali so se o letošnjem praznovanju dneva armade — 22. decembra. Sklenili so, da bo na Bledu v festivalni dvorani slavnostna akademija. Zdrženje pripravljajo gostovanje umetnikov iz Ljubljane s sodelovanjem delavske univerze. Pred dnevom JLA se bo zvrstilo tudi več športnih tekmovanj.

V Tržiču za praznike

TRŽIČ — Kakor v drugih občinah se tudi v Tržiču marljivo pripravljajo na praznovanje letošnje jubilejne dvajsetletnice zgodovinskega zasedanja AVNOJ in rojstva nove Jugoslavije. Organizacije SZDL, sindikalne organizacije in razna društva v skupnem sodelovanju že dlje časa pripravljajo razne prireditve, športna tekmovanja, akademije in podobno. Športni klub Tržič je pripravil posebno razstavo posvečeno 29. novembru. Delavska univerza je zbrala gradivo za razstavo pod naslovom »Večer partizanske grafike. Hkrati pa so njihova redna predavanja usmerili na tematiko AVNOJ in rast nove države.

TVD Partizan, ki proslavlja letos 60-letnico svojega delovanja, je del svojih prireditvev vključil v program teh praznikov in organiziral razna srečanja v rokometu, namiznem tenisu, nogometu, streljanju, kegljanju in podobno. Občinski svet Svoboda in prosvetnih društev je pripravil posebno akademijo, ki bo na večer pred praznikom. Tudi krajevne organizacije SZDL pripravljajo posebne akademije, kurjenje kresov po hribih in srečanja šahistov. Posebne priprave so po vseholah, kjer kočajo zlasti letošnjemu sprejemanju cicibanov v pionirske organizacije dati poseben poudarek. Krajše slavnosti po delovnih kolektivih, zlasti večjih, pripravljajo samostojno sindikalne organizacije.

Osrednja občinska slavnost pa bo 28. novembra popoldne s skupno slovesno sejo občinske skupščine, občinskega komiteja ZK, SZDL, sindikalnega sveta, mladine in ZB NOV. Po seji bo akademija. Tudi njihov lokalni radio je vključil v svoj program govore o dvajsetletnici razvoja naše republike. K. M.

Janez Jocil Krajevna samouprava

II. Naloge krajevnih skupnosti

Preden bi prikazali naloge, ki naj bi jih izvrševala krajevna skupnost, je primerno, če ugotovimo, kakšne zadeve so obravnavali krajevni odbori na podeželju in stanovanjske skupnosti v mestu.

Krajevni odbori so obravnavali družbeni plan in proračun sredstev s posebnim pogledom na razdelitev sredstev, razna komunalna vprašanja (posipavanje in ureditev cest, javna razsvetljava,

kanalizacija, vodovodi, snaga, telefonsko omrežje, vprašanje gramoznic), urejevanje in upravljanje pokopališč, predloge na področju šolstva, gradnjo novih šol, stanovanj za vzgojno osebo, vprašanje vzdrževanja kulturno-prosvetnih domov in celo gradnjo novih, predloge za socialne podpore, predloge za postavitev skrbnikov in druge skrbstvene zadeve, predloge za davčne olajšave, stanovanjske zadeve, priprave za zbor volivcev itd. Aktivnost krajevnih odborov je bila velika in vsestranska. To kažejo tudi statistični podatki za leto 1961 in 1962:

Leto	Štev. sej KO	Skupno število točk dnev. reda	Obravnavana vprašanja					
			kmet.	kom. zad.	iz drugih področij gospodar.	z soc. zdrav. politike	iz kul. ture in prosv.	ostala vprašanja
1961	116	338	8	144	21	76	15	74
1962	124	354	25	95	68	36	12	80

Iz zgornje tabele lahko povzamemo določeno tendenco razvoja. Delo krajevnih odborov se je razvilo predvsem zaradi tega, ker so skupnosti dobivale več sredstev, razen tega pa so občani spoznali, da lahko svoje dnevne življenjske potrebe zadovoljujejo prav prek svoje skupnosti. Vidimo tudi, da se je povečal interes za kmetijstvo, predvsem pa za moderno in ekonomično proizvodnjo na tem področju. Upadla pa so komunalna in zdravstveno-socialna vprašanja, ker širša družbena skupnost zaradi svojega ekonomskega napredka že lahko v večji meri zadovoljuje potrebe na teh področjih. Vedno bolj pa se odpirajo vprašanja, ki so pomembna za nadaljnji razvoj komunalne samouprave. Ne smemo

prezreti, da je eno takih razvoj turizma v tistih krajevnih skupnostih, ki imajo za to ugodne pogoje. V teh skupnostih se že več let opaža težnja, kako razviti turistično dejavnost.

Stanovanjske skupnosti so reševale neposredne probleme posameznikov, družine in gospodinjstev ter številne probleme komune. Iz zapisov stanovanjskih skupnosti v Kranju za 1962 je razvidno, da so izvrševale razna opravila za svoje servise; vzdrževale in urejale stranske in poljske poti, za kater ne skrbi Komunalni servis Kranj; skrbele za vzdrževanje zelenih površin; vzdrževale igrišča; razdeljevale ozimnico; urejale razna socialno-varstvena vprašanja. Za uspešnejše delo so pri skupnostih imenovane posebne

komisije, kot npr. komisija za komunalne in gospodarske zadeve, komisija za socialna vprašanja, komisija za varnost in vzgojo v prometu, komisija za varstvo, vzgojo in čistočo, komisija za pobiranje prostovoljnih prispevkov in zbiranje ljudi za udarniško delo, komisija za prireditve itd. Ponekd se je ugotovilo, da te komisije niso bile aktivne, predvsem tiste, ki so reševale splošna vprašanja. Zato so se skupnosti odločile, da naj bi izdelali programe konkretnih nalog komisij. Na ta način je bilo omogočeno poglobljeno delo stanovanjskih skupnosti na vseh področjih družbenega življenja. Posebno zanimiva je ugotovitev, iz kakšnih sredstev so se financirale omenjene dejavnosti stanovanjskih skupnosti. Glavni viri so bili dotacije ljudskega odbora, dohodek servisov ter 3 odst. pobranih stanarin in 5 odst. od pobranih najemnin za poslovne prostore. Ni pa razvidno, da bi kaj prispevale delovne organizacije in pa sami stanovavci. V enem primeru je bilo pri prebivavcih najeto kratkoročno brezobrestno posojilo.

Za opravljanje raznovrstnih uslug skrbijo servisi. Tako imata stanovanjski skupnosti Hujce-Planina-Cirče in Vodovodni stolp vsaka svojo pralnico, center ključavničarstva in pralnico, v Stražišču imajo 3 servise, kemično čistilnico, pralnico in finančni servis.

Opravljuje naslednje dejavnosti: mizarstvo, pleskarstvo, klesarstvo, vod. instalaterstvo, elektroinstalaterstvo, krovstvo ter književodstvo za skupnost, otroški vrtec in 25 hišnih svetov. V letošnjem letu predvidevajo, da bo opravljeno 48.764 ur dela, pri čemer naj bi se dosegel bruto dohodek v znesku 31.495.000 din. Devetmesečna realizacija znaša 22 milijonov dinarjev, kar kaže, da bo predvideni plan dosegel.

Iz tega posnetka nalog krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti bi se lahko sestavila lista pravic, ki jih ima krajevna skupnost. Pri tem je treba po eni strani upoštevati, da ustava poodlašča krajevno skupnost, da organizira zadovoljevanje dnevnih potreb občanov, pri čemer ne sme posegati na delovna področja drugih organov in organizacij. Po drugi strani pa ne

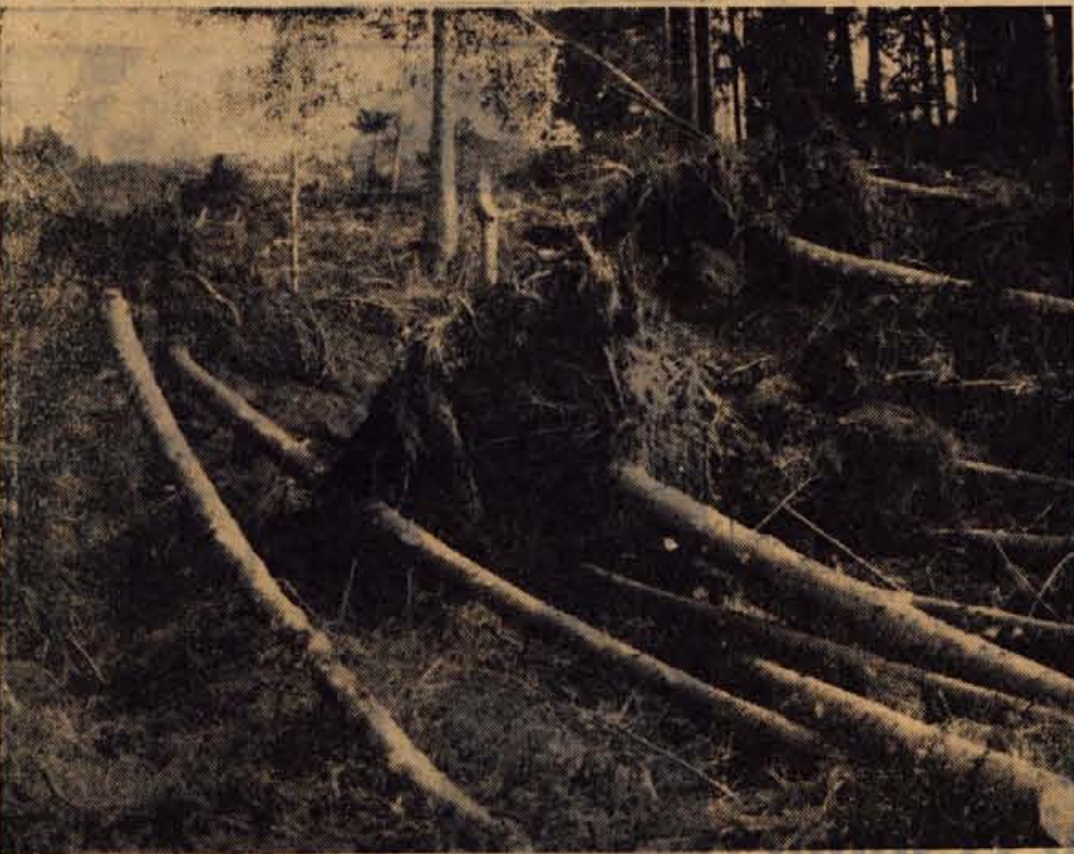
moremo enostavno naštetj vseh nalog dosedanjih krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti, ker ni razloga, da bi se za vsako ceno iskalo nekaj novega. Treba bo le proučiti, katere naloge lahko posamezne krajevne skupnosti glede na svoje možnosti in potrebe izpolnjujejo.

Toda vrsta teh nalog bo sprejeta v krajevnih skupnostih, ker ni razloga, da bi se za vsako ceno iskalo nekaj novega. Treba bo le proučiti, katere naloge lahko posamezne krajevne skupnosti glede na svoje možnosti in potrebe izpolnjujejo.

V krajevnih skupnostih se ustanovljajo tudi poravnalni in potrošniški sveti.

Poravnalni sveti imajo nalogo, da skušajo poravnati manjše spore med občani v stanovanjskih zadevah in glede kaznivih dejanj, za katera se storilec preganja na predlog ali posebno tožbo (obrekovanje, razžalitev, opravljanje). O sporih iz pogodbenih razmerij pa svet ne more odločati. Poravnalni sveti so se s svojim delom uveljavili, saj sedaj uspešno rešujejo okoli 70 odstotkov sporov.

Potrošniški sveti — Na območju trgovine je posebna družbena kontrola potrošniških svetov. Ti sveti imajo pravico vpogleda v poslovne knjige podjetij, v formiranje cen, lahko pregledajo poslovne prostore in blago, vplivajo na porabo rezervnega sklada itd. V občini Kranj so ustanovili potrošniške svete leta 1956 in 1958, vendar je njihovo delo zamrlo. V letu 1959 se je delo preneslo na stanovanjske skupnosti in da se tem pogledu tudi niso bile aktivne. Kot osnovni razlog za nedelavnost teh svetov se je navajalo, da nimajo ekonomskega vpliva na podjetja. Pravi razlog pa je verjetno v tem, da je treba postaviti primerno organizacijo svetov in da se mora z njimi delati, dokler se ne uveljavijo in postanejo trajno sredstvo občanov za nadzor nad poslovanjem podjetij. Obstaja tudi stališče, naj se sveti ne bi ustanovljali samo pri trgovskih in gostinskih podjetjih, ampak povsod, kjer se opravljajo usluge, kot npr. pri komunalnih delovnih organizacijah, pri zdravstvenih in veterinarskih ambulantah itd.

Huda nevihta je prejšnjo sobotopovzročila večjo škodo na nekaterih objektih, posebno pa je prizadela gozdove

Sprehod po razdejanju sobotnega neurja

Sobotno neurje, ki je posebno besnelo na Vršču in na Podkoremskem sedlu je povzročilo ogromno škodo Gozdnemu gospodarstvu Bled in zasebnim lastnikom gozdov, komaj pokritega novodograjenemu Tičarjevemu domu na Vršču in starim ter novim objektom na Podkoremskem sedlu.

Ze ob novo asfaltirani cesti proti Vršču, ne daleč od hotela Erika, priča o silnem neurju v višini 4 metrov odlomljena smreka, premera 80 cm. Ob cesti proti Vršču je podobnih in manjših smrek polomljenih in izrovanih še več. Se v ponedeljek je bilo na Vršču nevarno. V gosti megli je nosil silni vihar po zraku konce desk, pločevine in lega bive strehe Tičarjevega doma. V petek zvečer je bila stavba šele pokrita, že v soboto zvečer pa je silen vihar odtrgal južno stran strehe, jo dvignil visoko nad električno napeljavno in vrgel nekaj sto metrov stran. Delavci podjet-

ja Remont iz Bovca skušajo pod najhujšimi pogoji stavbo pred snegom vsaj zasilno pokriti, da bi je zimsko vreme ne uničilo preveč, vendar silen mraz in burja delo naravnost onemogočata.

Poškodovanih je tudi več manjših poslopij in podrtih nekaj kozolcev. Silno razdejanje pa je tudi ob cesti proti Podkoremskemu sedlu. Ob cesti leže številne polomljene in izruvane smreke, medtem ko so podrti drogovje telefonske napeljave le zasilno obnovili. Na nekem predelu je podrtih kar 16 smrek.

Pa tudi na samem Podkoremskem sedlu so še vidne posledice silnega sobotnega neurja, ki je razkrilo tamošnji menjalnico, delno oba perona in poškodovalo glavni omejni objekt ter garažo. Razumljivo je, da morajo kloniti pred neurjem, ki lomj 80 cm debelo smreke, tudi še tako močne novograjene stavbe, kakor je bilo to primer na Vršču in Podkoremskem sedlu.

S sodišča

Obraznava proti Rajhardovi

Pred senatom okrožnega sodišča v Kranju, ki mu je predsedoval predsednik sodišča Ivan Repinc, se je morala danes zagovarjati petintridesetletna Magdalena Rajhard s Planine, ki je bila obtožena goljufije na škodo A. O. iz bližine Kranja, od katere je izmamila z obeti, da ji bo s posredovanjem »duhov« pokojnikov, s katerimi ima »zveze« pričarala kremo, ki jo bo pomladila za 20 let, okrog 900.000 dinarjev gotovine, razen tega pa še raznih vrednostnih predmetov in oblačil v vrednosti prek 100.000 dinarjev.

Duhovi pošiljajo »pomlajevalna« sredstva

Obraznava je razkrila Rajhardovo kot izredno pretkano žensko, ki je do skrajnih mej zlorabila lahkovernost vdove in dopustila, da se je ta še visoko zadolžila, da bi mogla izpolniti neprestano se ponavljajoče in vsak dan višje zahteve »duhov«, ki so preskrbovali »pomlajevalne maže«. Na drugi strani pa je obraznava pokazala, da se kljub vsem dosežkom naračevalnih ved v današnji »atomski« dobi, še vedno najdejo ljudje, ki nasledijo raznim vrazam in iščejo »srečo« pri osebah, kakor je obtoženka, namesto da bi jo iskali v zdravem družbenem okolju in pri sebi samih.

A. O. je na obraznavi nazorno pojasnila, kako se je spoznala z Rajhardovo, kako jo je ta navezala s prerokovanjem iz črne kave in kako je slednjic prišlo do »pomlajevalne« kreme, ki jo bo oskrbelo obtožena s svojimi posebnimi zvezami z »duhovi pokojnikov«. Lahkoverni vdova je sicer izpovedala, da je sprva dvomila v njene zveze z »onostranstvom«, da ji je pa znala ta prepričati o njenih mističnih odnosih s pokojniki in ji je tako uspelo, da jo je vodila vedno bolj za nos. Rajhardova je poznanjem vdovinih družinskih razmer, njenih družinskih članov — živih in pokojnih — in vedno je tudi vse podrobno o njenem sinu, ki je na delu v Zapadni Nemčiji.

Pismo na krpah z zahtevami za denar

Tako se je obtoženki posrečilo prepričati vdovo, da ji pošilja pomlajevalne maže res sami duhovi iz »onostranstva«, da ji pošilja pisanja na krpah, kot jih je prejemale z zahtevami po denarju za te maže, da se oglašajo s takimi terjatvami celo po telefonu in seveda tudi prek obtoženke osebno. Slednja je pa znala razen vseh prihrankov in posojil, ki jih je najemala oškodovanka za zadovoljitev vedno zahtevnejših »duhov«, izmamiti od zapeljank tudi še razne vrednostne predmete kot zlatino, porcelan ter vse tiste pohištvene predmete, ki »vsi-rada« dostop »srečo« do njene osebe.

Sestanek z duhovi na pokopališču v Stražišču

Višek brezvestnosti do svoje žrtve je pa pokazala Rajhardova s tem, da jo je upeljala v polnočnih urah dvakrat zapored na pokopališče v Stražišču, kjer je improvizirala razgovor vdove z »duhom njenega pokojnega moža«. Vdova je morala odgovoriti »duha« s čarobnimi besedami »šukartu mangu vrakar«, kar naj bi pomenilo v ciganskem jeziku: »Prosim pridite (kar pa v resnici ne pomeni ničesar). Na te besede se je, kot je povedala oškodovanka »kot iz groba« zamolkel glas, ki na obraznavi, res takoj odzval ji je očital najprej neke pregreške, potem pa postavil novo zahtevo za plačilo uslug, ki jih ji

Poskrbimo, da se standard občanov ne bo slabšal

Na zadnji seji občinske skupščine Škofja Loka je v razpravo posegel tudi poslanec organizacijsko-političnega zbora skupščine SRS STANE BIZJAK. Iz njegove razprave, v kateri se je dotaknil razvoja obrti, turizma in možnosti za raziskavo notranjih rezerv v podjetjih ter zniževanja cen, povzemamo samo naslednje.

Ne glede na to, da je vsa naša dežela lepa ima tudi škofjeloška komunna izredne možnosti za razvoj turizma. Zato bi mogli razvoju turizma posvečati več pozornosti.

Ugotovljamo, da obrina podjetja v zadnjem času vse bolj prehajajo na industrijsko proizvodnjo in opuščajo opravljanje obrtniških uslug, čeprav ustvarjajo izredno visok dohodek (v škofjeloški komunni se je netoizdat na zaposlenega v družbenem sektorju obrti v primerjavi z lanskim letom povečal za 48,2 odst. ozi-

25 let jeseniške industrijske šole

POKLICNA ŠOLA ZELEZARNE JESENICE praznuje letos 25-letnico svojega delovanja. V šolskem letu 1938/39 so pričeli z vzgojnem železarjev. Od takrat pa do danes je šola vzgojila že 15.000 poklicnih delavcev — železarjev. Iz skromnih začetkov se je razvila v sodobno industrijsko šolo.

Bivša Kranjska industrijska družba je leta 1938 pričela z vzgojnem poklicnih delavcev železarske stroke. Odločila se je za ustanovitev tovarniške šole, ki je pričela delovati s šolskim letom 1938/39 pod vodstvom inž. Bandla. Izmed 50 mladih kandidatov so sprejeli v prvi razred na podlagi psihotehničnega izpita le 18 učencev. Učenci stari 18 let so delali dopoldne v podjetju, popoldne pa so obiskovali šolo.

Iz zasilne učilnice v spodnjih prostorih Kazine so dobili že naslednje leto učilnice v spodnjih prostorih Kašte in uporabljali so konstrukcijsko delavnico za praktični pouk. Pozneje so preuredili v učilnice gornje prostore Kašte in uredili šolsko delavnico v jermernari.

Po osvoboditvi se je preselila šola v barake francoskega taborišča Podmežakljo, modernejša delavnica pa si je uredila v jeklovleku. Novo samostojno šolsko poslopje **POKLICNE ZELEZAR-**

SKE ŠOLE pa je bilo dograjeno leta 1949 in služi železarskemu izobraževalnemu centru. Največ zaslug za izgradnjo novega šolskega poslopja je imel pok. Slavko Smolej.

Ob 25-letnem jubileju je šola lepo priznanje dejstvo, da ni vzgojila le vrsto poklicnih železarjev, marveč tudi vrsto vodilnih uslužbencev jeseniške železarne in drugih podjetij. Naštevati vrsto tistih, ki so nadaljevali študij na je-

seniškem delavskem tehnikumu ali tehniški srednji šoli in nato na fakulteti, bi bilo odveč, čeprav je dejstvo, da jim je dala osnovo in možnost za nadaljnji študij jeseniška industrijska šola. Dejstva, da zasedajo absolventi jeseniške industrijske (današnja poklicna šola) vidna mesta v industriji na družbeno-političnem področju in celo v JLA, je najlepši dokaz socialnega delovanja šole, ki praznuje danes svoj četrdesetletni jubilej. Proslava v počastitev 25-letnice šole v Čufarjevem gledališču in današnja dejavnost šole pa potrjuje, da šola v pravi smeri nadaljuje leta 1938 pričeto delo na področju načrtnega vzgojanja jeseniških železarjev. — P. U.

Ob Saovi Dolinki

● NA PODKOREMSKEM SEDLU za praznik republike novodograjenega omejnega poslopja ne bodo izročili namenu. Še vedno niso uspeli dobiti cisterne za mazut, s katerim bodo ogrevali prostore poslopja. Otvoritev pa je odložena zato, ker je sobotno neurje razkrilo oba perona in delno poškodovalo glavni objekt in stranski objekt, to je garažo. Po sedanjem stanju dvomijo, če bo objekt popravljen in dokončno urejen do konca leta.

● V KRANJSKI GORI postavlja paviljon za prodajo sadja in zelenjave. Paviljon s prodajno površino 65 kv. m bo stal med hotelom Razor in med gasivskim domom. Gradnja paviljona, ki ga bodo odprli za praznik republike, je odločilo trgovsko podjetje Agrarija iz Kranja.

● V MOJSTRANI je že od 1. novembra zaprt hotel Triglav kot zdravilišče. Odprt pa ima vsako popoldne bife za zunanje goste. Z 29. novembrom, ko bodo pričeli sprejemati goste-invalidne na zdravljenje, bo zdravilišče zopet normalno poslovalo. To je pomembno tudi zaradi zimskih turistov — smučarjev, ki kaj radi zahajajo v Mojstrano. Razen smučarjev pa pričakujejo v zimskih počitnicah tudi nekaj skupin dijakov.

● NA HRUSICI pogrešajo avtobusno postajo. Krajevna skupnost Hrušica se je odločila za postavitev avtobusne postaje. Z gradnjo so, že pričeli in računajo, da bo postaja dograjena v 14 dneh. Postaja bo podobna postajališču na parkirnem prostoru pred jeseniško železarno, le da bo manjša. Gradnja avtobusne postaje bo stala okoli milijon dinarjev.

● NA JESENICAH je mnogo mladincev iz Bosne, Srbije,

Makedonije in od drugod, ki so zaposleni v železarni. Priznajo, da nimajo v samostojnem domu, kjer stanujejo, nobenega razvedrila. Po delu v glavnem spijo ali pa gredo večer v kino. Zelijci pa si tudi splošne in strokovne izpopolnitve. Radi bi obiskovali razne tečaje in večerno osnovno šolo, pa jim dela slovensčina prevelike težave. Povsem upravičeno so predlagali, da bi organizirali za njih posebne tečaje za pridobivanje strokovne kvalifikacije in splošne izobrazbe v srbohrvatskem jeziku. Predlog je prav gotovo utemeljen. Primerno bi bilo nuditi tem ljudem primerno razvedrilo in jim razen tega omogočiti možnost izpopolnjevanja na splošnem in strokovnem področju. Ne bi bilo napačno razmišljati o ustanovitvi društva, ki bi vključevalo mladince iz ostalih republik in skrbelo za njihovo razvedrilo, kulturno izživljanje ter splošno in strokovno usposabljanje. O stvari bi seveda moral najprej razmišljati tovarniški komite ZMS in upoštevati želje mladincev iz drugih republik.

● NA JESENICAH so se pričele proslave v počastitev dneva republike. Prva bo danes dopoldne v Čufarjevem gledališču. Na proslavi bodo izvedeni v počastitev 25-letnice industrijske šole na Jesenicah bodo izvajali program učenci poklicne in tehnične srednje šole. Prvič se bo predstavilo nad 50-članski šolski mladinski pevski zbor, recitatorji, teledijci in glasbeniki. Naslednja proslava bo v torek — prav tako v Čufarjevem gledališču — ki jo bo privedel dramski krožek gimnazije. Podobne proslave bodo privedle tudi ostale šole, medtem ko bo osrednja na večer pred praznikom. Program so našteturirali člani Jseniške Svobode in Čufarjevega gledališča po zamisli Jožefa Varla. — U.

Rajhardova obsojena

Sodišče pa je na podlagi prepričljive izpovedi opeharjene vdove in več posrednih pričevanj spoznalo Rajhardovo za krivo v celoti kvalificirane goljufije po 2. odstavku 258. člena kazenskega zakonika in ji je prisodilo z upoštevanjem preklicane pogojne obsodbe za enako kaznivo dejanje iz leta 1962 enotno kazen treh let in šest mesecev strogega zapora. Naložilo ji je tudi plačilo dela povzročene škode. Pri tem je še ugotovilo, da je stala Rajhardova pred sodiščem že petič zaradi goljufij z vedeževanjem in izkoriščanjem podobne veraževnosti, kot je bila z njo obremenjena današnja oškodovanka. Sodišče je moglo upoštevati kot olajševalno okoliščino le obtoženkino skrb za štiri otroke, hudo pa jo je nasprotno obremenjevalo trdovratno ponavljanje umazanega početja z lahkovernimi osebami in okolnost, da tega početja ni opustila, čeprav so ji dala sodišča z odložitvami izvršitve zaslužnih kazni zaradi otrok dovolj prilike, da se poboljša.

Obtoženka ne prizna krivde

Navedli bi sicer lahko še nekaj podrobnosti o »čarovnijah«, ki jih je uganjala Rajhardova z vraževno vdovo, vendar pa mislimo, da že vse povedano zadostuje. Povedati je treba le še, da obtoženka ni hotela priznati nobene krivde in da je preprosto trdila, da si je oškodovanka vso zgodbo izmislila. Priznala je le toliko, da je oškodovanki nekajkrat prerokovala iz črne kave, da pa še zato od nje ni ničesar zahtevala. Iz kakšnih interesov naj bi jo oškodovanka obremenjevala, pa ni znala pojasniti.

Faib Okič oproščen zaradi pomanjkanja dokazov

KRANJ 22. novembra — Pred okrožnim sodiščem v Kranju je bila danes zaključena obraznava proti Faibu Okiču, ki je bil obtožen, da je aprila letos na Jesenicah iz malomarnosti ubil Jožefa Ropoša.

Usodnega večera sta se Jožefa Ropoša in njen mož Franc Ropoša na poti s Plavža ustavila v gostilni Herman, kjer je nato slednji vzel s peči steklenico žganja, ki je bila last obtoženca. Ko je obtoženec to opazil, je pohitel za njima in zahteval ob Franca Ropoše, naj mu steklenico vrne. Ropoša mu je odvrnil, da je nima, vendar jo je obtoženi vseeno našel v njegovem žepu in ga je zato nekajkrat rahlo udaril po

glavi. V preprič se je vmešala tudi pokojnica, zato jo je Okič odrinil in je Ropoševa padla po nizkih stopnicah, udarila z glavo ob betonski pod ter dobila hude poškodbe na glavi, zaradi katerih je naslednji dan umrla.

Sodišče je po današnji razpravi ugotovilo, da obtoženec ni imel namena, da poškoduje Ropoševu, niti ni mogel predvidevati tako hude posledice svojega dejanja. Upoštevalo je tudi, da obtoženec kraja dejanja ni poznal in da je bil prostor, kjer se je uboj dogdil, popolnoma temen.

Sodišče je obtoženega Faiba Okiča zaradi pomanjkanja dokazov oprostito.

PODALJŠANJE REGISTRACIJE MOTORNIH IN PRIKLOPNIH VOZIL ZA LETO 1964

Veljavnost prometnih dovoljenj poteče imetnikom motornih in priklopnih vozil v občini dne 31. decembra 1963 in bo oddelek za notranje zadeve občinske skupščine Kranj v mesecu decembru 1963 od 8. do 12. in od 14. do 16. ure veljavnost teh podaljševal v pisarni oddelka — soba št. 47/II (stara zgradba) po naslednjem vrstnem redu:

1. za avtomobile, traktorje in priklopnike dne:

- 2. 12. 1963 od št. KR 10-01 do KR 12-50
- 3. 12. 1963 od št. KR 12-51 do KR 14-60
- 4. 12. 1963 od št. KR 14-61 do KR 16-80
- 5. 12. 1963 od št. KR 16-81 do KR 19-20
- 6. 12. 1963 od št. KR 19-21 do KR 21-80
- 9. 12. 1963 od št. KR 21-81 do KR 23-00
- 10. 12. 1963 od št. KR 23-01 do KR 25-40
- 11. 12. 1963 od št. KR 25-41 do KR 27-70
- 12. 12. 1963 od št. KR 27-71 do KR 30-00
- 13. 12. 1963 od št. KR 30-01 do KR 32-00
- 16. 12. 1963 od št. KR 32-01 do KR 34-00
- 17. 12. 1963 od št. KR 34-01 dalje LJ 10-01 dalje

2. za motorna kolesa:

- 18. 12. 1963 od št. KR 10-011 do KR 10-210
- 19. 12. 1963 od št. KR 10-211 do KR 10-420
- 20. 12. 1963 od št. KR 10-421 do KR 10-630
- 23. 12. 1963 od št. KR 10-631 do KR 10-840
- 24. 12. 1963 od št. KR 10-841 do KR 11-050
- 25. 12. 1963 od št. KR 11-051 do KR 11-260
- 26. 12. 1963 od št. KR 11-261 do KR 11-380
- 27. 12. 1963 od št. KR 12-001 dalje LJ 10-01 dalje

Obrazce za podaljšanje registracije in pojasnila dobijo zainteresirani v sprejemni pisarni skupščine občine Kranj ali pri AMD Kranj.

Poseben čas za zamudnike ni določen.

Lastniki motornih vozil, ki ne bodo prosili za podaljšanje registracije, morajo v času določenem za registracijo — najpозnejše pa do 31. 12. 1963 — vozilo odjaviti, oddati registrske tablice in prometno dovoljenje v sobi št. 47/II občinske skupščine Kranj.

Iz pisarne odd. za notranje zadeve občinske skupščine Kranj

V Prešernovi hiši v Kranju razstavljajo gorenjski likovniki (L. Ravnikar: Bohinjsko jezero)

Gimnazijski zbor v Sisku

Mladinski zbor gimnazije Kranj je preteklo soboto priredil koncert v Sisku. To je bilo že četrto srečanje gimnazijskega zbora iz Kranja z gimnazijskim zborom iz Siska.

Kranjski zbor je ob tej priložnosti zapel 10 skladb: od renesančnih do modernih. Homogenost, tonska barvitost, precizna dinamika in odlična interpretacija zbora so navdušili mnogoštevilne poslušavce v dvorani, zato so ti z burnimi dolgotrajnimi aplavzi nagrajevali mlade pevce in dirigente. To je bil ponoven velik uspeh našega mladinskega zbora, ki ga upravičeno uvrščamo med najboljše mladinske zbore v naši republici.

Na koncertu je sodeloval tudi komorni trio, ki ga sestavljajo: Peter Škerjanc, Alojz Drnovsek in Brane Markič. Za svoje občuteno izvajanje Haydna in Smetane so mladi izvajavci poželi prisrčno priznanje.

Podobnih srečanj naših mladincev z mladinci sosednjih republik si želimo čimveč, saj ob njih globoko občutimo in utrjujemo bratstvo med našimi narodi. — M. B.

„Ne obračaj se sinko“

109. Ko sta se oče in sin spuščala po neki precej prometni ulici, se je mali Zoran ustavil pred izložbo, v kateri je bila rumena nogometna žoga. Ko sta šla mimo, ga je oče vprašal: »Ali ti nogomet ugaja? Kaj igraš v moštvo?« — »Golmana,« je veselo odgovoril sin. »V domu sem bil najboljši golman!« — »Golman si? Jaz pa sem igral levo krilo,« je rekel oče. »Zelo rad sem dajal gole.« — »Ves kaj, oče, v prihodnje bom tudi jaz igral levo krilo. Z levo nogo znam čudovito streljati,« je rekel mali Zoran.

110. Inženir svojemu sinu ni odgovoril, marveč se je samo zadovoljno smehljaj in ga pobožal po glavi. Mimo je šel čistilec čevljev in si žvižgal. V rokah je nosil zaboj s ščetkami in kremami za čevlje. Zoran je tedaj nauenkrat vzkliknil: »Oče, mišnica!« Oče mišnice ni nikjer videl, zato je vprašal: »Kje jo vidiš?« — »Ah ne, oče, mišnico je Zohar imenoval racloj. To je takrat, ko zaprejo vso ulico in pregledujejo legitimacije. Takrat iščejo žide in bandite,« mu je pojasnjeval sin.

111. Inženir Novak se je hitro obrnil, toda bilo je prepozno. Mišnica je bila že zaprta. Policaji so s svojimi motorji zaprli vso ulico. Inženir je pograbil svojega sina in odhitel z njim vzdolž ulice. Sin mu je prigovarjal: »Oče, pripravi legitimacijo, saj ti imaš nemško izkaznico. Te so glavne. Moja je dijaska, iz doma, poglej. Vidiš tistega, ki prihaja za nama z motorjem? Tistega v civilu? To je gotovo kakšen šef, glavni za mišnico. Njemu ne more nihče pobegniti.«

Primer tovariša Koprivice

Kranj, 23. novembra — Sinoči je Mostno gledališče Ljubljansko v Prešernovem gledališču uprizorilo svojo drugo letošnjo premiero PRIMER TOVARISA KOPRIVICE. Delo, ki je v Mostnem gledališču doživelo svojo krstno jubilejsko odsko uprizoritev, je napisal Bogdan Jovanović, prevedel in priredil za oder pa ga je Miloš Mikelc.

Ob razstavi gorenjskih likovnikov v Kranju Presenetljivo dober izbor

Samo nekaj splošnih ugotovitev k drugi razstavi gorenjskih likovnikov v Kranju bo morda že tudi spodbuda in pohvala ustvarjalcem samim. Prva ugotovitev je, da je sedanji izbor in sploh razstava takšna, kakršno smo si želeli že prvič. Takrat smo zapisali ob prvi razstavi v Kranju v juniju tega leta, da razstava ni bila emotna. Danes je razstava takšna, a je z majhno napako, ki pa je niso zagrešili ne prireditelj in ne likovniki: še vedno nam ne kaže vseh ustvarjalcev Gorenjske. Končno jih tudi ne more, zakaj galerijski prostor v Prešernovi hiši je miniaturno in bi bila še pričujoča razstava lahko še bolj in neokrajna, če bi bilo na razpolago več prostora. In ta miniaturnost je edino, skoro edino, kar sedanjo razstavo krni in ji ne omogoča monumentalnosti. Hkrati z omejitvijo prostora je omejeno seveda tudi število del in tudi število slikarjev. To pa ovira, kot že povedano, uveljavitev same razstave in precejitev uspeha samih razstaviljavcev.

Prva razstava v Kranju je bila v povečanem obsegu prikazana tudi na Bledu v festivalni dvorani. Lahko bi jo imenovali repriza z izpopolnitvami, ki so imele glavni poudarek na združevanju prizadevanj tako akademsko izobraženih slikarjev kakor tudi amaterjev in laikov. Nekaj tega je prišlo tudi v Kranj in kljub vsem pomislekom,

Ob stoletnici Narodne čitalnice v Kranju

Igravska skupina Prešernovega gledališča v Kranju je za svojo prvo predstavo v letošnji sezoni pripravila DRUGO VELIKO BESEDO. S tem je želela počastiti stoto obletnico Narodne čitalnice v Kranju. Prva uprizoritev je bila preteklo soboto zvečer, delo pa bodo uprizorili še trikrat: danes, jutri in v torek.

Prvo veliko besedo je pred šestimi leti uprizorilo tudi poklicno Prešernovo gledališče. Predstava,

Druga velika beseda

mного deklamovanja pa petja, postavljanja vganovk in pripovedovanja še šaljivih prigod. Tudi kupico izeverstnega vina bodete mogli serkniti (kar pa ob tokratni prireditvi ni bilo res.) Pri igravi »Jamska Ivanka«. »Roz« in »To sem bil jaz« ter pri drugih točkah so sodelovali doma vsi člani igravske skupine. Naj jih naštejemo: Nace Reš, Mila Valenčičeva, Biba Uršičeva, Franci Juvan, Tone Markun, Ivan Hrast, Tone Dolinar, Andrej Krajcar, Srečko Koporec, Irena Silinčeva, Boris Valenčič, Vlado Uršič, Tone Gogala, Polonca Meseč, Marjan Lombar, Minka Barletova, Milena Smajdova, Janez Zupan, Julka Mandelčeva in drugi. Napovedoval je Laci Cigoj; režirali pa so Miroslav Mahnič, Boris Valenčič in Ado Klavara. — S.

Veliko zanimanja in malo prostora

Center za estetsko vzgojo pri pionirski knjižnici v Kranju ima letos dovolj mladih obiskovalcev. Steer pa je bila začetna vna večja, kot je sedanji obisk, vendar mora biti vodstvo centra kar zadovoljivo, saj dejavnost zelo omejuje pomanjkanje ustreznega prostora. V začetku leta se je v razne krožke vpisalo več kot 400 pionirjev, sedaj obiskuje likovni krožek okoli 100 pionirjev, angleški krožek okoli 70 in literarni in lutkovni po 35 pionirjev. Načrti centra pa tudi zahteve, ki naj bi jih izpolnjeval in želi naših najmlajših ljubiteljev vsega lepega, močno preraščajo sedanje pogoje dela. Center za svojo dejavnost uporablja prostor pionirske knjižnice, kadar je ta zaprta, pred kratkim pa je začel uporabljati še en manjši prostor v delavskem domu, ki ustreza le za silo.

Ker center nima svojega prostora, se lahko omejuje le na manj zahtevne naloge, kar posebno velja za likovne skupine, kar ni v skladu z njegovimi koncepti. V centru naj bi namreč nudili dopolnilno znanje tistim učencem, ki se za to ali on s nov izredno zanimajo in si želijo razširiti v šoli pridobljeno znanje. Zač, v centru ugotavljajo, da s temi prizadevanji vse prepogosto nalotijo na nerazumevanje. Ogodilo se je, da je celo profesor angleščine na roditeljskem sestanku odsvetoval pošiljanje otrok k angleškemu krožku, češ da se otroci v šoli dovolj naučijo. Ko bo center dobil svoje prostore, morda že v prihodnjem letu, bodo ustanovili še več krožkov, tako za filmsko vzgojo, za likovno vzgojo predšolskih otrok, za pouk tujih jezikov za predšolske otroke in podobno. — M.

Grigorij Baklanov 16 Mrtvi ne poznajo sramu

Poročnik Golubov je pograbil Vasiča za zapestje. Mimo so med streljanjem bežali vojaki in z njimi, v nočni temi, so med drevesi zakarali ognjeni snopi svetlečih se krogel. Vojaki so se sklanjali in streljali med tekom. Vasič je iztrgal roko, v kateri je držal samokres — toda Golubov ga je krepkeje stisnil. Mimo so pritekli trije vojaki. Srednji, Krivošejn, je skakal po eni nogi, ter oklepal soseda okrog vratu, tako da sta ga skoraj nosila. Tudi tako zdaj ne bi mogel več streljati, kajti to bi pomenilo samomor. S samokresom v roki je zbežal kot poslednji. »Izpusti me!« je dejal Vasič.

Med tekom od drevesa do drevesa je opazil, da ga je povsod čakal Golubov. Izpraznil je saržer svojega samokresa. Z vratu je strgal brzostrelko. Za drevesom je pomeril in s kratkimi rafali streljal h kakaj, kjer je videl pobliške. Potem se je spet sklonjen umaknil, pa s kraji plašna brisal po snegu. V zasneženem, gostem smrekovju je Vasič spet zbral vojaka in jih popeljal proti severozahodu. Na zemljevidu, ki ga je nosil v častniški torbici, je bil zarisani in droben rob tega gozda — podrast, kjer so jih pričakali Nemci v zasedi, jih progazili in prodrli. Več pa zemljevid ni kazal. Vasič je vodil vojake po kompasu. Vojaki, ki so mu vdano sledili, niso slutili, da jih vodi na slepo srečo. To je vedel le Išenko, ki pa je molčal. Vasič je hodil spredaj, še bolj sklonjen kot sicer, ko da leži breme poraza na njegovih ramenih. Kadar se je obrnil, se je vselej srečal z začudenim, resnim in sprašujočim pogledom Golubova, s pogledom dečka, ki bi mu — četudi bi želel — ne mogel nicesar pojasniti. Golubov je vselej naglo odmaknil pogled.

Vasič je vodil preostanke topniškega oddelka vse dalje stran od streljanja. Hodili so za nemškimi črtami, v globini njihovih obrambnih položajev; tamkaj, vstran od glavnine napredujočih sil, je bilo zanje najvarneje.

Vojaki so nosili ranjence in njihovo orožje. Kot poslednji je hodil Bagradze in nosil v roki podolgovato pojno belo vrečo. Celo v trenutku, ko so prodrli do gozda in je izgubil svojo brzostrelko, tako da mu je ostal le samokres na bobnič, se Bagradze ni mogel ločiti od vreče. V njej so bili, zaviti v zamaščen papir, pečena kokačka, pečena bravnina, kruh, nekaj trdo kuhanih jajc in v ploščati skatlici celo sol. Bagradze je na pasu nosil nemško čutarico, v kateri je klokotala vodka. Vse to je prenašal za tovariša poveljnika. Bagradze je hodil torej kot zadnji in se večkrat ozrl; še vedno je upal in ni mogel verjeti, da bi major Ušakov ne bil več med živimi.

Skrlatni plameni gorečih tankov so to noč dolgo plapolali v vetru. Nejasni odsevi so razsvetljevali polje in gozdni rob pa utripali na snegu, na drevesnih deblih in obrazih ter plašnih mrtvecev. Bitka se je vse bolj oddaljevala, toda tukaj je bilo od časa do časa še slišati eksplozije in tedaj so v zrak prhnili plameni in iskre. Potem so plameni ugasnili. Gozd in polje sta tonila v temo. Vendar je žareča kovina še svetila v temi. Z zgorelih tankov se je dvigal dim in sneg in se je talil na zemlji. Vendar se ni talil na mrtvih obrazih.

Prebujeni iz sna v toplih čumnatah, kjer so po mnogih dnevih in nočeh bojev prvici spali slečeni in v čistem perilu, pa v snu čutili mir in toploto, prestrašeni sredi noči spričo preplaha, so se v isti noči nadaljevali v snegu svoj sen, sen do konca, svoj večni sen med žvižganjem snežnega meteža. In veter je tulil, nenehno tulil, otožno, zimsko. Visoko na nebu, za oblaki, je po svoji poti plul hladni mesec, ki jim je še pred kratkim svetil na poti; polje pod njimi pa je bilo zdaj svetlo, potem spet temno. Sneg je nosilo in pometalo med drobnimi, v ledenem vetru zamrznjenimi kopicami nad mrtveci.

SESTO POGlavJE

Vasič in Golubov sta previdno vtaknila daljnogleda iz smrekovja pa opazila črno piko, ki se jima je počasi približevala. Zasnežena ravnina je, zavita v molčanje, ležala pod nizkim zimskim nebom. Bilo je pozno jutro, sonce pa se še ni pokazalo. Le od časa do časa

je bilo skozi oblake čutiti njegovo toploto in tako je postal tudi sneg svetlejši in je bilo jasneje videti premikajočo se črno piko. Vasiča je zeblo v noge. Premikal je prste v ozkih škornjih. Golubov se je premikal poleg njega. Zaradi lakote mu je zamolklo krulilo v želodcu. Tedaj se je vselej boječe obrnil vstran, namerno glasno posmrkal in podrgnil z roko po majhnem borovcu, tako da mu je sneg padal po čepici in hrbtu. Predvsem pa ga je trpinčila neizmerna želja po kajenju, tako da je imel polna usta sline. Pljuval je v sneg in znova del daljnogled k očem. Črna pika je postajala večja in se razdelila v dve polovici, ki sta se skupaj bližali. V smeri, od koder sta prihajali, je bila prek polja na drogovih napeljana telefonska žica. Kabel je bil zelen, nemški.

Tudi pri nas so uporabljali tako žico, Nemcem so zaplenili kabel. Preostalo je le slabotno upanje, da gre za dva lastna, ruska telefonista. Daleč zadaj, na robu polja, sta zaslišala brnenje motorja. Približevalo se je in zemlja je pričela drhteti.

Onstran snežnega nameta je z globokim hrumejem pripeljal mimo težko obložen tovornjak, vendar ga od tod ni bilo videti; le majhen, snežni oblček, ki so ga vzvrtinčila kolesa, se je dvigoval nad grebenom in zakril oba telefonista. Ko se je razpršil, je bilo v snegu razločno videti dve človeški postavi, ki sta se večkrat zastavili, stopili druga k drugi, se zllili v eno pa potem spet ustvarili med seboj drobno, lesketajočo se svetlobno špranjo.

Brnenje motorja je zamrlo v daljavi. »Tovariš stotnik,« je zašepetal Golubov z modrikastimi ustnicami, »dovolite, da tole dvojico pograbimo? Le žico je treba prerezati, pa nam bosta sama pritekla v naročje.«

Vasič je pogledal. Obraz Golubova je postal živo rjav od mraza. Ivnat koder las mu je visel prek trepalnic, stlačenih pod čepico. Mlad in zdrav fant — pa ga takole zebe, je pomislil Vasič. »Lezi,« je dejal Vasič. Za dva nemška vojaka ni mogel tvegati življenja vseh svojih mož. Oba bi kaj lahko ujeli, toda za njima bi prišli drugi in pred njimi je bil še neskončno dolg dan.

Spodaj, skrit za snežno ogrado, je spet pritullil mimo avtomobil in zemlja je vzdrtela. Ko se je avtomobil v premikajočem se, snežnem oblaku spet prikazal, je bil že tako daleč, da ga nista mogla natančno pogledati.

